

Bildande av naturreservatet Håketjärnarna i Karlsborgs kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreservatet Håketjärnarna
RegDOS ID	2014692
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Karlsborg
Fastigheter och ägare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)
Nyttjanderättsinnehavare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)
Areal (ha):	24 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götaland
Naturgeografisk region:	Tiveden – Tylöskogen - Kålmården
Objektskategori:	Barrnaturskog nedan gränsen för fjällnära område
IUCN-kategori:	Strikt naturreservat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Håketjärnarna.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara och utveckla värdefulla naturmiljöer i form av åldrig barrskog, (delvis Natura 2000-habitat: västlig taiga, 9010) och små skogstjärnar (Natura 2000-habitat : dystrofa sjöar 3166).
- Bevara spelplats och livsmiljöer för tjäder.
- Strukturer som varierande trädålder, trädslagssammansättning och död ved ska förekomma i för skogsmiljöerna riklig omfattning.
- Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i naturreservatet, och besökaren ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska tryggas genom att:

- Skogen lämnas huvudsakligen till fri utveckling.
- Informationstavlor och andra anordningar för friluftslivet anläggs och utformas på ett tilltalande och funktionellt sätt samt att anordningarna underhålls regelbundet.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg, luft- eller markledning.
3. Anordna upplag, utföra fyllning eller tippning.
4. Borra, spränga, gräva, schakta, dikesrensa, dämna eller bedriva täkt av något slag, ej heller husbehovstäkt.
5. Avverka, gallra, röja, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
6. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
7. Tillföra naturliga, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Utmärkning av naturreservatet i terrängen.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavla
3. Underhåll av parkeringsplats
4. Røjning av lärkträd
5. Avverkning, och røjning i samband med underhåll av vandringsstig.
6. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älghugare eller motsvarande.
2. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar.
3. Utplantera växt- eller djurart.
4. Cykla

Föreskrifter enligt C1 ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Beskrivning av naturreservatet

Allmänt

Håketjärnarna är ett barrskogsområde 2 km nordost om Granvik ca 1 mil norr om Karlsborg. Topografin är kuperad med höga bergsknallar, en dalgång emellan samt två små tjärnar. I norra delen rinner en liten bäck. Högsta punkten är i reservatets västra del och ligger på ca 165 m ö h och reservatets lägsta punkt är intill vägen i södra delen på ca 110 m ö h.

Naturvärden

Håketjärnarna har höga värden knutna till gammal barrskog, både hällmarkstallskog samt spår av äldre granskog. Tjäderförekomst i området är också en viktig del. Västra Vätterleden passerar igenom reservatet vilket innebär värden för friluftslivet. Skogen är visserligen påverkad av skogsbruk på sina ställen, men har ändå utvecklat en hel del gamla träd och död ved. Mycket av den döda veden är solbelyst, vilket innebär en god miljö för många vedlevande insekter.

Kulturhistoriska värden

I området har kolbottnar noterats, dock har inga andra kulturhistoriska bevarande värden noterats.

Markanvändning

Området har varit beskogat länge. Enligt Häradskartan från slutet av 1800-talet var hela området täckt av barrskog.

Friluftsliv

Vandringsleden Västra Vätterleden går igenom reservatet och den är välskyltad och välanvänd av friluftslivet.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m.m.

Reservatet ligger inom riksintresse för friluftslivet
FR03 Göta kanal - Tiveden.

Kommunal översiktsplan

Beslutet överrensstämmer med intentionerna i översiktsplanen för Karlsborgs kommun.

Befintligt områdesskydd

Området omfattas inte av något befintligt områdesskydd.

Ärendets handläggning

Området utpekades som lämpligt för formellt skydd i samband med regeringens uppdrag till Naturvårdsverket 2002-06-13 att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark (M2002/2121/Na). Därefter har viss gränsjustering gjorts efter förankring med Sveaskog AB.

Området ingick sedan i den överenskommelse om långsiktigt skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden som tecknades mellan Sveaskog AB och Naturvårdsverket den 13 juni 2008. Denna överenskommelse innebar att Sveaskog AB upplåter marken för Naturreservatsbildning utan ersättning men att Sveaskog AB kvarstår som markägare.

Remiss och föreläggande

Sveaskog, och Mons jaktlag har, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Karlsborgs kommun och Skogsstyrelsen.

Naturskyddsföreningen i Karlsborg har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Inkomna yttranden

Yttranden har kommit in från Sveaskog AB, Skogsstyrelsen samt Karlsborgs kommun.

Sveaskog AB, Skogsstyrelsen och Karlsborgs kommun har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Reservatet hyser höga biologiska bevarandevärden främst på grund av att skogen till stor del är förhållandevis orörd och till stora delar domineras av tall. Vid reservatets brantare bergspartier finns relativt gott om död ved i olika former. Här finns en intressant mossflora med bl. a. vedtrappmossan (*Anastrophyllum hellerianum*). Reservatet hyser en spelplats för tjäder. De små tjärnarna som ligger endast 650 m ifrån Vättern kan utgöra en viktig plats för sjöfågel. På lodytan intill tjärnarna växer flera kalkgynnade mossor; kruskalkmossa (*Tortella tortosa*) och blek fickmossa (*Fissidens dubius*) vilka indikerar att det finns stråk av rikare bergarter i området.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen *Levande skogar*, delmål 12.1 - långsiktigt skydd av skogsmark.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att om-

rådets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Gagnvirke

Alla virkessortiment inkl. grenar och toppar (GROT) som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller markägaren.

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Skaraborgs Allehanda SLA och Skaraborgsbygden.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Naturvårds- handläggare Henrik Roos har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Lisa Ragnarsson, länsarkitekt Jens Rasmusen, och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Göran Bengtsson

Henrik Roos